

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Benedicti Ariæ Montani Hispalensis Poemata

In Qvatvor Tomos Distincta

Humanæ salutis Monumenta, & Odæ variæ

Arias Montano, Benito

Antverpiæ, 1589

In Zachariam Prophetam Hymnus ex voto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44973

Urget perpetuis modis.

Ergo & nos avidis mentibus optima
Rerum quin petimus pij?

Cur non diuitias spernimus, omnium
Et fomenta cupidinum

Calcamus? deceat me Pater optime
Contentum exiguo foco,

Et rupis placidis muneribus mez
Diuinis operam libris,

Et totos superum consiliis dies
Impendisse sub arbuto,

Siue antro viridi, seu positum sacra
Matris virginis in domo,

Et monstrasse meis diuite spiritu
Laudis materiam tuæ,

Fingentem facili carmina numine.

IN ZACHARIAM PROPHETAM

Hymnus ex voto.

Iam densa ac tenebris horrida tristibus,
Quæ rerum nitidam polluerat decus,
Nox umbras piceæ carceris infimas
Auroram fugiens subit.

Iam clarus roseo progrediens loco
Sol orbi faciem protulit auream,
Qui cursu celeri conficit ætheris
Immensam repetens viam;

Quo vultu superum fidereas domos
Illustrat placidus, quo liquidum aëra,
Præscripta atque auribus regna vagantibus,
Tellurisque fouet sinus.

Vndarum rapidos continet impetus,
Et sistens tumido flumina margine,
Constratum pelagus ferre iubet virum
Gressus insolitis modis.

Effundit celebrem lætitiâ polus,
Et montes niuium frigore turgidi
Depulso, variâ suauibus implicant
Vestem floribus & comam.

Nunc & spem variis copia fluctibus

Confirmans

Confirmans veterem, munera parturit
Nunquam visa aliâs temporibus noui
Mundi, nec patribus piis.

Mirandus fluidis mittitur imbribus
Aeterni patris è perpetuo sinu
Panis, qui superum ciuibus efficit
Experteis epulas mali.

Pacem cuncta sonant, pacis & integra
Signum purpureo candida fert auis
Rostro raptam oleæ particulam sacra,
Placatumque canit Deum.

Quin & lethiferis anguibus ardua,
Crista felle graui deposito iacent,
Vel quos vis Libyci feruida litoris,
Vel tellus Arabum parit.

Et qui Bassanæis seuior in iugis,
Et siluis Ephrates in pecudes grauis
Duro dente leo seu cubilia,
Quique visus posuit ferus.

Atque audax lupus, & pestis agrestium
Vulpes, immemores sanguinis ac doli,
Nunc prato in viridi gramina mollia
Carpunt cum socio boue.

Antiquusque draco, qui superum prius
Partem perculerat pestifer inuido
Fundens ore malam, & terrigenum improba
Lingua perdiderat genus:

Iam vix pressa trahens pectora languidus
Duram reptat humum, collaque sibilans
Torquet læsa, caputque edomitum cupit
Umbris abdere tristibus:

Exstinctasque faces iurgia deserunt,
Occultusque Dolus, Frausque nocentior,
Has & quod Furias progenuit, Scelus
Languet multifidum caput:

Nec iam sic nimis imperiis premit
Humanos animos, multaque condolec
Effugisse iugum colla, miserrimis
Quæ quondam tenuit modis.

Sed quæ tanta nouis temporibus diem
Lux quæ vis celebrem lætitiâ parit?
Quid morbos hominum debiliat graueis,
Et fert dulcia commoda?

Nam qui nec veteres peruoluit libros,
 Nec doctos coluit discipulus patres;
 Sed lino insidias piscibus abdere
 Assuerat, sapit, ac docet.
 Diuina & pueri virginibus pares
 Responda inualidis cum senibus canunt;
 Atque hi certa ferunt somnia prouidis
 Edocti monitiis Dei;
 Queis non vsque nimis docta superbius,
 Quæ nomen sapiens arrogat & decus,
 Contendisse queat Græcia, sed magis
 Doctrinam stupeat nouam.
 Tam mens eximij dicere gaudij
 Causas gestit auens, raptaque curribus
 Flammatis placido prospicit, & cupit
 Admitti superis choro.
 Nam me (vera canam) rupibus arduis
 Semotum populo, cum fugerem leucis:
 Curas, assiduis ac studiis vigil
 Arcanos peterem libros:
 Aurem nocte premens admonuit Deus,
 Quo lucem è tenebris numine separat,
 Ex umbrisque bonus promit, & in diem
 Formas conspicuas refert.
 Tu n' miranda sacri munera consili
 Antiquis foliis condita cernere,
 Et laudare iubet; quæ nimis & iuuent
 Et mortale beent genus.
 V: cum Dorthainis collibus excito
 Ostendit iuueni multiplices virum
 Ac turmas equitum, præsidium celer
 Missum fatidico seni:
 Vel celfo Thaboris culmine litædum
 Nati cum pavidis discipulis decus,
 Et regni species auspicio breui
 Mirandas tamen obtulit.
 Et tunc ille quidem creditus aut prior,
 Aut vatum veterum præcipuis minor;
 Nec quisquam comitum præter Ionada
 Maius quicquam homine iudicat.
 Namque ille & sobolem numinis vnicam,
 Et nostro generi præsidium datum

Testatus

Tectatus, Solidum nomen, & audit
Summi discipulus patris.

Sed, quæ tunc modicis credita testibus,
Virtus magna fuit, numen & integrum
Nati magnificis laudibus, atque honor
Et patri similis decor.

Hæc orbi, ac populis nota stupentibus
Sunt, postquam stygiæ mortis & inferi
Perruptis micuit postibus, & polum
Scandit cum grege libero.

Non illa aut Libyæ sole calentibus
Virtus aut populis Aethiopum fuit
Celata aut fluviiis quos Hauilæ bibæ
Cultor diuite margine.

Audiere Arabes, audit & celer
Ac Mædo propior Persa volantibus
Pugnator calamis, & Babylonicus
Euphrates pater Assuris.

Et Nilus tumidus, Cretaque nobilis,
Cum Parthis Galatæ, Pontus & algidus,
Et rerum dominus qui tenet arbiter
Romanae imperium togæ.

At heu culpa hominum, & fraudibus inuidi
Hostis tanta boni munera maximi
Obscurata diu, & penè miserrimis
Subducta è populis latent.

Sed spes, atque animum certa fides leuat,
Et firmare iubet numine dextero
Instauranda citò veridicos Deus,
Vates scribere quæ dabat.

Namque inter nebulas temporis, & graues
Errorum cumulos, turbine stridulo,
Cum simplex pietas, nudaque veritas
Audaci premitur dolo:

Antiquum retinet consilium tamen,
Et præstare Deus tendit, & instruit
Exlestis acies agmina flamma
Dictum certa sequi Ducis.

Humanis oculis sint licet hæc minus
Nunc perspecta, tamen protinus & piis
Grata & fausta ferent indicium sui,
Et sentire malis dabunt.

Exstructam Solymùm montibus in sacris
H 4 Urbem

Urbem, quam superis quamque hominum gemas
 Risere altisonis crescere plausibus,
 Instaurare parat pater.
Qui cæli imbriferis nubibus insidet,
 Et rector celeri quadriugos regens
 Ventos arte, bonus visitat ultimos
 Terrarum ac pelagi sinus.
Hanc ille eximio consilio fovens
 Et donis colere, & constituit sibi
 Sedem perpetuo tempore principem
 Et cura celebrem sua.
Nunc ceptam grauibus principiis potens
 Perduxisse bonos tendit ad exitus,
 Et complete piis ciuibus vndique
 Exemptam vitio ac metu.
Sed ne tanta operis prosperitas nouit
 Iam iam contiguo sidera vertice
 Tangat, compositis impedit dolis
 Hostili & Zabulus manu.
Interrupta aliis moenia partibus
 Et vexata graui cætera turbine
 (Prò mores hominum, prò pudor & dolor!)
 Sæuo tempore vidimus.
Hinc atrox Babylon, hinc Sufanes ferus,
 Et cum Terphaleo Remus, & acrior
 Ercneus, Teneus, Sampsaque perfidis
 Oppugnant studiis opus.
Quin & disidiis sæua domesticis
 Tradebat facilem perdere ad hostium
 Crudele arbitrium seditio domum,
 Dilectam penitus Deo:
Ni dexter tacitis consiliis trucidis
 Precidi iubeat materiam mali,
 Qui fluctus, tumidas æquoris & minas
 Molli debilitat luto.
Iamque auctis operum molibus ac solo
 Extendet penitus larga frequentibus
 Fundamenta locis, qua liquor ambiens
 Tellurem subit, aut premit.
Hæc cunctis requies vnica gentibus,
 Quas quondam Babylon barbara vocibus
 Turbatis varias fuderat in vias,
 Pacem restituit bonam.

Gemmas
 Fulur
 Miran
 Orr
 Quin tem
 Moles
 Quæ
 Sup
 Hanc sed
 Et cu
 Præse
 Du
 Hic leges
 Felix
 Com
 Pa
 Iam mix
 Hic
 Et c
 Ac
 Iamque
 Virtu
 Euer
 La
 Sed quic
 Terr
 Culi
 V
 Atqui S
 In c
 Con
 Q
 Audebo
 Ade
 Per
 O me,
 Ha
 Spl

Gemmas & lapides, quodque Physon parit
Fuluum aurum, atque Erythres munera fulgida,
Mirandum numerum congerit artifex
Ornatura micans opus.

Quin templum in medio conspicitur loco
Moles rurrigeris ardua mœnibus,
Quæ celfo superet sidera culmine,
Supremas feriatque aquas.

Hanc sedem Deus & propositi tenax,
Et culpæ veteris prorinus immemor,
Præsentique fauens numine diliget,
Dum nec sit mare, nec polus.

Hic leges placidas, sanctaque ciuibus
Felix iura piis perpetuò dabit,
Componetque animos, & facili iugo
Parentem populum reget.

Iam mixtos penitus, iam celeres iuuat
Hic spectare probis ciuibus angelos,
Et conferre bonis com nodâ mentibus,
Ac vitæ auxilium dare.

Iamque incensa virum pectora viuidis
Virtutum studiis diâ negotia
Euentu facili percolere, & decus
Laudare emeritum libet.

Sed quid tot gradibus structa micantibus
Terram scala premens tangit olympicam
Culmen, qua celerum spissa recurre
Visa est spirituum cohors!

Atqui sacra via est, quâ patet intimos
In cælos iter, & quæ geminam simul
Coniungit Solymam (sic placuit Patri)
Quæ terris sita, quæ polo est.

Audebo, & cupido pectore nuntiis
Addam me comitem, scilicet ut statum
Perdoctus, faciemque alterius meis
Narrando rediens canam.

O me, me stupidum, qui penetrâlia
Hæc lustranda meis sensibus arbitræ
Splendore insoliti fulguris, heu, propè
Primo limine decidi.